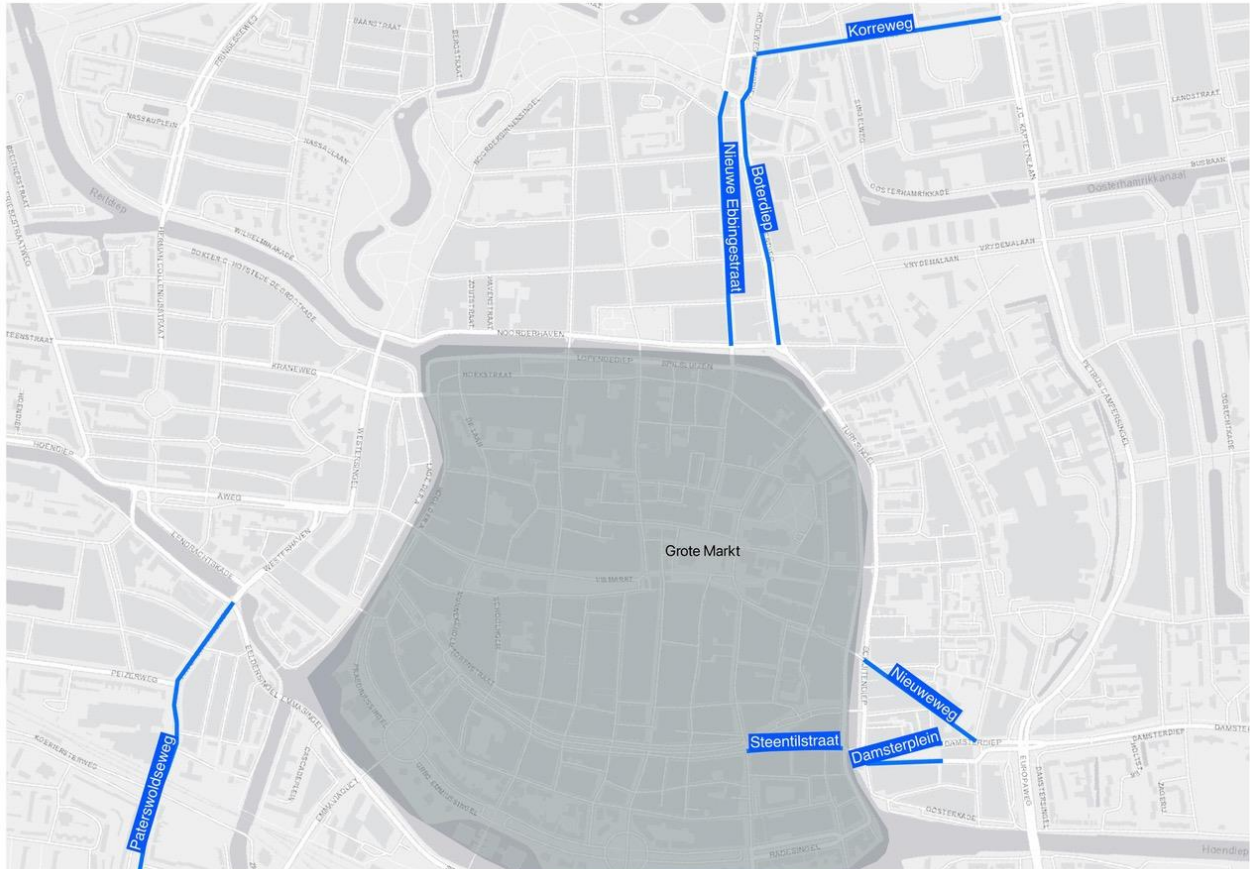

Initiatiefvoorstel

Aanpak Verbindingsstraten

Aan: de gemeenteraad en het college van burgemeester & wethouders van Groningen

Datum eerste versie: 27 juni 2025

Datum tweede versie: 11 november 2025

Namens,
Rico Tjepkema (PvdA)

Mede-indieners,
Tom Rustebiel (D66),
Laurent Dwarshuis (ChristenUnie),
Elte Hillekens (GroenLinks)

Voorstel in het kort

Groningen. Hoofdstad van het noorden. Economische motor van de regio. En de zesde stad van het land. Met een binnenstad die onze wijken en dorpen moet verbinden. Onze gemeente is ongekend populair en blijft de komende jaren hard doorgroeien. Sinds jaar en dag denken we daarom in een goed Groningse traditie na over het functioneren van onze stad. Specifiek ook over hoe de binnenstad bijdraagt aan de leefbaarheid van de hele stad. Het alom bekende verkeerscirculatieplan is een toonzettend voorbeeld. Net als Binnenstad Beter waarmee de gele steentjes hun intrede maakten. De renovatie van de oostwand en de komst van het inmiddels louter gevierde Forum. En natuurlijk Ruimte voor jou – onze huidige binnenstadsaanpak met als recente hoogtepunten de nieuwe Grote Markt en het zonnige Dudok aan het Diep.

De groei van onze gemeente verplicht ons om na te denken over hoe we die in de toekomst leefbaar houden en laten werken voor alle Groningers. Met Geleide Groei kijken we naar de ontwikkeling van de binnenstad en de wisselwerking met onze wijken tot 2050. Dat gaat verder dan de welbekende vierkant kilometer binnen de diepen. De binnenstad begint uit zijn voegen te barsten. Met de groei van de stad is het nodig om de gracht over te steken en regie te voeren op die ontwikkeling – in het bijzonder op de ontwikkeling van belangrijkste straten in de omliggende wijken.

Dit initiatiefvoorstel gaat over de aansluiting van de huidige binnenstad op onze wijken en grote gebiedsontwikkelingen. Waar in Geleide Groei het vizier op 2050 staat, zien wij dat ontwikkelingen in onze wijken nu al om sturing vragen. In het initiatiefvoorstel ligt de focus op een aanpak van ‘verbindingsstraten’ – centrale straten in onze oude wijken die een verbindende functie hebben voor de Groningers. De functies in deze belangrijkste straten beginnen zich op te stapelen, terwijl de openbare ruimte juist meer uit kan nodigen tot ontmoeting en vergroening. Tegelijkertijd laat de staat van de gebouwde omgeving te wensen over en zijn er vermoedens van criminaliteit. Tenslotte vraagt de groei van de stad om een betere aansluiting tussen binnenstad, oude en nieuwe wijken. Dit alles vraagt om een gerichte en algehele aanpak vanuit de gemeente en samen met inwoners, ondernemers en vastgoedeigenaren.

Met dit initiatiefvoorstel vragen we het college zo’n algehele aanpak uit te werken voor drie belangrijkste verbindingsstraten. Het gaat om de Nieuwe Ebbingestraat-Boterdiep-Kop van de Korreweg, de Kop van de Paterswoldseweg en de Steentilstraat-Damsterplein-Nieuweweg. Deze zijn alle drie gelegen op belangrijke stadsassen die onze binnenstad en wijken met elkaar en nieuwe gebiedsontwikkelingen verbinden. Per straat wordt een analyse van problematiek, uitdagingen en oplossingen geschetst. Daarnaast worden concrete oplossingen gegeven en tenslotte worden koppelkansen met toekomstige gemeentelijke projecten en beleidswensen inzichtelijk gemaakt. Dit moet samenkomen in een aanpak van deze straten. In concrete scenario’s met inzet van verschillende instrumenten om deze verbindingsstraten voor onze inwoners te verbeteren en tegelijkertijd bij te dragen aan de leefbaarheid van de gehele stad. Publieke én private investeringen waar we allemaal de vruchten van plukken.

Onze Groninger binnenstad

De Groninger binnenstad is het kloppende hart van onze stad en gemeente. Het is ons centrum dat van Groningen echt Groningen maakt. Hier bruist onze stad. In de binnenstad moet voor iedereen plek zijn. Voor Stadjers, studenten, inwoners van de dorpen, ondernemers en bezoekers. Dat maakt ook dat alles in de binnenstad samenkomt. De warenmarkt, retail, horeca, cultuur, evenementen, kantoren, dienstverlening en ruimte om te verblijven. De Groningse binnenstad doet het daarin goed. Door onder andere een ruim voorzieningen aanbod en veel bezoekers die graag naar de binnenstad komen staan we bovenaan in de lijstjes van vitale binnensteden.¹

Dat de binnenstad het hart is van onze stad en voor iedereen moet zijn, maakt het de moeite waard erin te investeren. Investerings in de binnenstad moeten namelijk ten goede komen aan de leefbaarheid van al onze wijken en dorpen. Het is daarom niet voor niets dat Groningen een diepgewortelde traditie van stadsplanning heeft. In goed Groningse traditie investeren we al decennia in onze binnenstad en de plek daarvan in de gehele stad. En alom geroemde verkeerscirculatieplan van Van den Berg en Wallage (1977) is een toonaangevend voorbeeld daarvan en laat zien hoe de binnenstad een belangrijke schakel is het functioneren van de hele stad. Met betere verkeersstromen en meer publieke ruimte tot gevolg. Minstens zo bekend is het Binnenstad Beter (1989) waarmee de binnenstad gerevitaliseerd werd met de gele steentjes als dagelijks het meest in het oog springend resultaat. En meer recent de nieuwe oostwand met ons inmiddels louter geliefde Groninger Forum als hoogtepunt. Zonder deze publieke investeringen was de binnenstad en nog belangrijker de stad niet wat het geweest was.

Vandaag de dag blijven we daarom werken aan de binnenstad. In 2016 stelde de raad daarom “Bestemming Binnenstad” vast met een visie op ons stadshart.² Daarmee werd het startschot werd gegeven om aan de hand van het Uitvoeringsprogramma Ruimte voor Jou door middel van verschillende projecten te investeren in een aantrekkelijke, toegankelijke, veilige en bereikbare binnenstad voor iedereen en daarmee de huiskamer voor alle Groningers. Met als recent summum de net opgeleverde nieuwe Grote Markt.

De binnenstad is door al zijn verschillende functies en wensen het meest diverse stukje Groningen. Het is als stadshart ontzettend populair voor wonen – vooral onder jongeren, werken en voorzieningen. Dit maakt de druk op de ruimte in de binnenstad aanzienlijk. Niet alles past op die dan toch krappe vierkante kilometer binnen de Diepenring. Dat voert de strijd om de ruimte op. Functies beginnen elkaar te verdrukken. Waarbij retail bijvoorbeeld afneemt ten faveure van horeca en dienstverlening. En verschillende kantoorlocaties omgezet zijn naar wonen. Vastgoed is in de binnenstad door de hoge prijs een geliefd object voor bezit door beleggers.³ Al deze redenen maken het niet alleen rechtvaardig maar ook

¹ <https://www.ad.nl/groningen/centrum-groningen-stijgt-een-plek-in-top-honderd-beste-binnensteden~a2063271/?referrer=https%3A%2F%2Fwww.google.com%2F>

² <https://ruimtevoorjou.groningen.nl/media/1/boekje-bestemming-binnenstad.pdf>

³ <https://gemeenteraad.groningen.nl/Vergaderingen/Politieke-woensdag-Dag-agenda/2023/31-mei/10:00/Horeca-kader/Horeca-en-retailontwikkelingen-binnenstad.pdf>

hard nodig om als gemeente regie te behouden over de ontwikkeling van de Groningse binnenstad. Juist om ervoor te zorgen dat het die diverse, levendige plek voor alle Groningers is en zal blijven.

De verruimde binnenstad – de Diepenring over

Terwijl de ruimte in de binnenstad schaars is voor alle functies die zich daar willen vestigen, groeit het inwonertal van Groningen hard door. En met meer Groningers groeit ook de behoefte aan alle functies in ons stadshart. Voor een stad die richting de 250.000 inwoners gaat, is het hebben van ‘slechts’ één centrum binnen de Diepenring vrij uniek. We investeren daarom ook in onze wijkcentra. Door te sturen op de ontwikkeling en samen met ondernemers en ontwikkelaars te investeren, willen we ervoor zorgen dat de binnenstad de huiskamer voor iedereen is, in de toekomst blijft en steeds meer wordt.

Door de groei van Groningen begint de binnenstad begint nu al uit zijn voegen te barsten – en in de komende tientallen jaren zal dat nog veel meer voorkomen. Ook buiten de klassieke vierkante kilometer begint de stad steeds levendiger te worden; daar ontstaat steeds meer reuring. Het biedt ons kansen om te benutten om vanuit de binnenstad de wijken in te stappen en daar te investeren in verblijfskwaliteit en nieuwe functies.⁴ Eerder werd de Kattenbrug aangelegd en werd met verlaagde kades de ruimte zo ingericht dat er meer plek voor groen en verblijf ontstond. Iets waar vele Groningers nu elke dag van genieten. Even verderop wordt aan Dudok aan het Diep in 2025 de eerste zomer waar we net over de Diepenring aan de Turfsingel kunnen genieten van toeven in het groen, aan het water en genietend van lokaal Gronings ondernemerschap.

De Diepenring wordt met deze ingrepen steeds meer een ontmoetingspunt van wijken en binnenstad. Een beleavingswereld aan sich met ruimte voor functies als verblijf, groen, retail en horeca. Een belangrijke schakel in plaats van een verdeelring. Het denken over de Diepenring is niet nieuw. Deze recente voorbeelden doen smaken naar meer. In lijn met eerdere plannen, raadsuitspraken en een initiatiefvoorstel⁵ wordt gewerkt aan plannen om de Diepenring met ambitie meer in zijn kracht te zetten. De aantakking van de binnenstad op omliggende wijken is daarbij een belangrijk uitgangspunt.⁶

De aanhechting van binnenstad en wijken houdt niet op bij de Diepenring. Straten van de wijken vormen belangrijke aders van en naar de binnenstad. Ook hier ontstaat steeds meer reuring en zijn kansen om met positieve sturing bij te dragen aan meer ruimte voor verblijf, groen, maar zeker ook voor ondernemerschap en wonen. Daarom biedt Groningen met Geleide Groei een strategisch kader voor de ontwikkeling van de binnenstad op de lange

⁴ <https://ruimtevoorjou.groningen.nl/projecten/kattenbrug-en-omgeving>

⁵ <https://gemeenteraad.groningen.nl/Documenten/Initiatiefvoorstel-Van-verdeelring-tot-verblijfsruimte-Een-nieuwe-visie-voor-de-diepenring.pdf>

⁶ <https://gemeenteraad.groningen.nl/Documenten/Initiatiefvoorstel-Van-verdeelring-tot-verblijfsruimte-Een-nieuwe-visie-voor-de-diepenring.pdf>

termijn – tot 2050. Een visiestuk dus, waarin het tillen van de binnenstad over de Diepenring een onderdeel is.⁷

Over de komende tientallen jaren wordt een ontwikkeling voorzien waarin we met sturing steeds meer bij de binnenstad passende functies ruimte moeten bieden. Om de Diepenring heen gelegen gebieden als het Stationsgebied, UMCG, Hortusbuurt en Westerhaven horen bij de verruimde definitie van Geleide Groei. Daar wordt beoogd de ruimte maximaal te benutten voor wonen, werken en nieuwe stedelijke en regionale functies. Ze kunnen meer onder het regime van de binnenstad gaan vallen.⁸

In Geleide Groei wordt extra aandacht gegeven aan de hoofdstraten binnen de binnenstad. Ze moeten een duidelijker ondernemingsprofiel voor lokale ondernemers krijgen en de binnenstad beter met omliggende wijken verbinden. Met meer accenten voor een stedelijke functiemix, een sterkere identiteit en met aandacht voor economische en veiligheidsproblematiek.⁹ De straten worden in Geleide Groei aanloopstraten genoemd en daarom richting 2050 doorgetrokken tot in de wijken en nieuwe ontwikkelgebieden.¹⁰

Naar een aanpak van verbindingsstraten

Geleide Groei beoogt dus om meer aandacht te hebben voor de belangrijkste hoofdstraten in de binnenstad – de aanloopstraten – en deze tot 2050 door te trekken over de Diepenring en tot in de wijken. Denk bij zulke straten bijvoorbeeld aan de Aweg, de Kraneweg en het Hoendiep aan de westkant van de stad, de Hereweg aan de zuidkant, of aan de Nieuwe Ebbingestraat aan de noordkant. Dit zijn vaak de belangrijkste aders door buurten als de Schildersbuurt, Zeelheldenbuurt en Hortusbuurt. Vanwege de verbinding die deze straten vormen tussen de binnenstad en onze wijken enerzijds en vanwege hun verbindende karakter binnen de wijken anderzijds, worden ze in dit initiatiefvoorstel *verbindingsstraten* genoemd.

Waar Geleide Groei een verre horizon hanteert en zich op 2050 richt, staat de tijd niet stil. In onze verbindingsstraten gebeurt nu al veel. Het zijn vaak straten vol reuring, straten waar veel ontwikkeling plaatsvindt. Vanwege de verbinding tussen de binnenstad en de wijken en de mobiliteit die daarbij komt kijken, maar ook vanwege de centrale plek die de straten daarom vaak innemen in de wijken. Juist op deze plekken zie je de reuring toenemen door een grotere verscheidenheid aan functies. De straten bewegen zich vaak meer en meer tot gemengde milieus waar het niet slechts rustig wonen is, maar met plek voor voorzieningen als supermarkten, lokaal ondernemerschap, horeca, dienstverlening en kantoren. De concurrentie tussen verschillende belangrijke functies die in de binnenstad dus al jaren gaande is, wordt ook in de verbindingsstraten steeds meer een vanzelfsprekendheid.

⁷ <https://gemeenteraad.groningen.nl/Documenten/Bijlage-1-Strategisch-kader-Geleide-Groei-Kader-voor-de-doorontwikkeling-van-de-binnenstad-van-Groningen.pdf>

⁸ Geleide Groei, P. 44, P. 29

⁹ Geleide Groei, P. 29, P. 45

¹⁰ Geleide Groei, P. 44

De druk en veranderende dynamiek in verbindingsstraten vraagt dus om sturing vanuit de gemeente om zo alle puzzelstukjes op zijn plaats te laten vallen. Dit is niet alleen noodzaak, maar het biedt ons ook grote kansen. Meer functies en veranderende mobiliteitsstromen bieden grote kansen om de straten meer in hun kracht te zetten als straten met een centrumfunctie waar het goed toeven is. Met meer plek voor wonen, voorzieningen, ondernemerschap en verblijf. Zowel als uitbreiding van de binnenstad alsook vooral als plekken van samenkomst in onze wijken de Groningers. Tegelijkertijd bieden onze eigen gemeentelijke herinrichtingen en gebiedsontwikkelingen en initiatieven van ontwikkelaars in of vlak bij deze verbindingsstraten koppelkansen voor een bredere aanpak en het toevoegen van verblijfskwaliteit.

Dit is niet alleen wenselijk, maar ook noodzakelijk. De ontwikkelingen en nieuwe druk op verbindingsstraten heeft een schaduwkant. De straten kampen met verschillende bedreigingen. Zo komt de leefbaarheid in verbindingsstraten meer onder druk te staan. Concurrentie tussen functies betekent ook vaak verdrukking van nodige en gewenste voorzieningen en zaken en een wirwar aan economische functies. Buurtfuncties als de lokale kroeg of de bakker om de hoek verdwijnen omdat het meer oplevert door panden om te zetten naar studio's. Terwijl ze juist noodzakelijk zijn voor de inwoners, de eigenheid van de buurt en de onderlinge verbondenheid. Bebouwing is op plekken gebrekkig en laat daarmee te wensen over. De druk die grote gebiedsontwikkelingen op het mobiliteitsnet zetten vraagt om oplossingen om de bereikbaarheid binnen de stad te garanderen. En de rafelrand om de binnenstad heeft in verbindingsstraten niet zelden een aantrekkingskracht op louche ondermijningspraktijken. De veiligheid kan in het gedrang komen en de grote hoeveelheid aan bijvoorbeeld dienstverleningszaken doet gedeeltelijke ondermijning vermoeden.

Het belang van de verbindingsstraten voor onze wijken, de huidige ontwikkelingen en reuring, koppelkansen alsook de bedreigingen vragen sturing van de gemeente. Een integraal beeld aan de hand van sterktes, zwaktes, kansen en bedreigingen in combinatie met de passende inzet van gemeentelijke instrumenten en het benutten van koppelkansen zorgt voor die nodige volledige sturing. En prioritering en daarmee vooruit halen in de tijd van die verbindingsstraten waar de vraag urgent is en mogelijkheden zich voordoen. Kortom een wenkend perspectief en gerichte actie. Dit geldt voor een aantal straten waarvoor dit initiatiefvoorstel een gerichte aanpak vraagt, namelijk de Nieuwe Ebbingestraat in samenhang met het Boterdiep en de kop van de Korreweg, het Damsterplein in samenhang met de Steentilstraat en de Nieuweweg en de kop van de Paterswoldseweg. Hierna worden de belangrijkste problemen en uitdagingen geschetst. Daarbij worden koppelkansen beschreven om een aanpak van de verbindingsstraten van de grond te krijgen en naar een hoger niveau te tillen. Instrumenten die daarbij ingezet kunnen worden, worden in een volgend hoofdstuk beschreven.

Nieuwe Ebbingestraat, Boterdiep en kop Korreweg

De Nieuwe Ebbingestraat is de centrale straat aan de noordkant van de binnenstad. Het is dé toegangsweg tot het centrum vanuit de noordelijke wijken en het ommeland en ligt op de belangrijke stadsas naar de wijkvernieuwingswijken Selwerd en Paddepoel, met daarin gelegen het Noorderstation en de aantakking op de ring. De straat speelt daarmee een belangrijke rol in de bereikbaarheid van de stad. De centrale plek van de Nieuwe Ebbingestraat maakt het aantrekkelijk voor een veelheid aan economische functies die daar veel gevestigd zijn en die nu al voor een centrumgevoel zorgen.

De straat is qua mobiliteit en economische functies niet los te zien van het parallel lopende Boterdiep en de kop van de Korreweg waar beide straten samenkomen. Rondom deze straten zijn veel ontwikkelingen die een aanpak nodig maken en tegelijkertijd koppelkansen bieden.

Problematiek, uitdagingen en oplossingen

Openbare ruimte, groen en mobiliteit

- De Nieuwe Ebbingestraat, het Boterdiep en de Kop van de Korreweg hebben weinig verblijfskwaliteit. Zeker de Nieuwe Ebbingestraat en de Kop van de Korreweg zijn populair om hun verschillende zaken en worden veel bezocht. Het zijn centrale plekken in de buurten om de straten heen die veel mensen trekken, maar de openbare ruimte laat te wensen over omdat deze niet gericht is op verblijf, beleving en ontmoeting. Ingrijpen met een herinrichting gebaseerd op de Ontwerpleidraad Leefkwaliteit Openbare Ruimte moet zoden aan de dijk zetten om dit te verbeteren. Soms in tegenstelling tot plekken iets verderop zoals het groen rondom de Nieuwe Kerk.

- De grootste delen van alle drie de straten scoren slecht als het gaat om hittestress. De Nieuwe Ebbingestraat doet het daarin het slechtst door het zeer weinig groen en een hoog versteend gehalte.¹¹ Waar de Nieuwe Ebbingestraat juist nauwelijks wateroverlast kent, is dit aan het Boterdiep en aan de Kop van de Korreweg een groot probleem. Daar is sprake van veel overlast.¹² Een herinrichting kan dus niet alleen helpen om de straten meer in te richten op ontmoeting, maar ook om ze klimaatadaptiever te maken. Het Boterdiep is in de vorige eeuw volledig gedempt.¹³ Herinrichting en daarbij horende klimaatadaptieve maatregelen bieden hier een mooie kans om een link te leggen met het verleden. Eerder zijn al pogingen gedaan om een deel van de historie in de vorm van handelskaden terug te brengen.¹⁴ In een volgende nodige herinrichting kunnen waterelementen de oude watergang markeren, daarmee de historische structuur deels terugbrengen en zo bijdragen aan de ruimtelijke kwaliteit van de straat. Het ruime profiel van de straat leent zich daarnaast goed voor toevoegingen in de openbare ruimte. Functies als bankjes, terrassen en groen zijn passend.
- De bestemming van de Nieuwe Ebbingestraat als druk gemengd gebied voor wonen en winkelen zorgt voor knelling tussen voetgangers, fietsers en auto's die de verkeersveiligheid verslechteren en de openbare ruimte kampt met veel geparkeerde fietsen. Twee punten waar in een herinrichting oplossingen voor moeten komen. Het gebruiken van onbenutte ruimtes achter winkelpanden en in woningen kan een oplossing bieden voor het verminderen van fietsparkeren op straat. Het veranderen van mobiliteitsstromen voor de auto in samenhang met het Boterdiep kan meer ruimte voor fietsers en voetgangers opleveren.
- De Nieuwe Ebbingestraat, de Kop van de Korreweg en het Boterdiep vormen directe verbindingsstraten van de binnenstad naar de noordelijke wijkvernieuwingswijken: Paddepoel, Selwerd, de Indische Buurt en de Hoogte. In die wijken zijn belangrijke OV-knooppunten als het Noorderstation en de toegang tot de noordelijke ring gelegen. De verbindingsstraten zijn daarmee gelegen op een as door de stad die belangrijke ontwikkelingen markeert. De ontwikkelingen in de noordelijke wijken vragen erom het mobiliteitsprofiel van de straten opnieuw onder de loep te nemen. Een aanhechting op al aangekondigde herinrichtingen als die van de Oude Ebbingestraat, het kruispunt van de Nieuwe Ebbingestraat met de Kop van de Korreweg, de Rodeweg en de Noorderstationsstraat, de knip op het kruispunt van de Bloemstraat en het Boterdiep en de herinrichting van de Korreweg vragen te meer om deze blik op de mobiliteit in de verbindingsstraten.

¹¹

<https://groningen.maps.arcgis.com/apps/StorytellingSwipe/index.html?appid=f94aefcff89d4ea4b74d8c7c1732cd95#>

¹²

<https://groningen.maps.arcgis.com/apps/StorytellingSwipe/index.html?appid=b972ee07e6cd4ae88e1ef20150fac21d>

¹³

<https://www.groningerarchieven.nl/archieven/?mivast=5&mizig=722&miadt=5&miaet=1&micode=1615&minr=7135173&miview=ldt>

¹⁴ <https://aasgroningen.nl/project/herinrichting-openbare-ruimte-boterdiep/>

Bebouwing, bouwen en wonen

- De bebouwing aan de Nieuwe Ebbingestraat en de Kop van de Korreweg kennen een vaak slechte staat op punten door slecht onderhoud en gebrekkige ruimtelijke kwaliteit die afstraalt op de omgeving. Specifiek voor deze straten is dat deze gebrekkige uitstraling niet alleen door de stenen komt, maar ook door een wirwar aan verschillende reclame-uitingen op en aan de panden. Deze gebrekkige uitstraling op de openbare ruimte door verloedering heeft volgens Tops en Van der Torre in hun rapport *Groningse praktijken broken window theory* een aantrekkingskracht op strafbare feiten.¹⁵ Onderhoud en handhaving daarop zijn het devies. In toekomstige ruimtelijke ingrepen door eigenaren zal de gemeente hoge eisen moeten stellen om de ruimtelijke kwaliteit te waarborgen. Daarnaast kan een actieve aanpak van welstand – handhaving dus op basis van de excessenregeling in de Groninger welstandsnota – in dit gebied zoden aan de dijk zetten om de staat van huidige panden te verbeteren. Met een subsidieregeling voor aanpak van plinten kan juist ondersteuning geboden worden.
- Aan het Boterdiep zijn in de afgelopen jaren veel separate particuliere bouwprojecten opgeleverd die in samenhang te wensen overlaten. Doordat veelvuldig gebruik gemaakt is van de bouwmogelijkheden in verouderde – inmiddels vervangen – bestemmingsplannen, zijn hier gebouwen opgeleverd die weliswaar in woningen voorzien, maar ruimtelijke kwaliteit ontbreekt. Bijvoorbeeld in materiaalgebruik, bouwhoogte en vormgeving van de panden. Dit alles heeft een negatieve uitstraling op de openbare ruimte voor alle Groningers. Dit vraagt om sturing op kwalitatief goede plannen in de toekomst en de handhaving op ruimtelijke kwaliteit die daarbij hoort.
- Specifiek voor de Kop van de Korreweg is aanwezigheid van deels gesloten plinten. Afwezigheid van zaken aan de straat staat levendigheid en reuring in de weg.

Economische functies en veiligheid

- Zowel de Nieuwe Ebbingestraat als het Boterdiep en de Kop van de Korreweg hebben een onduidelijk economisch profiel en een gebrek aan verblijfsfuncties. Vooral de Nieuwe Ebbingestraat, maar deels ook de Kop van de Korreweg zijn in trek: er zijn veel verschillende zaken gevestigd die bijdragen aan het gemengde gebied. Maar er zit geen lijn in welke zaken er gevestigd zijn, het is eerder een wirwar. Aan het Boterdiep is juist minder reuring. De plint wordt vaak gekenmerkt door woningen of doordat de achterkant van panden aan de Nieuwe Ebbingestraat hier gevestigd zijn. Een zaak als voorheen de Brouwerij de Prael voegt wel duidelijk iets toe, maar heeft recent de deuren moeten sluiten. Het Boterdiep leent zich ook goed voor ambachtsfuncties zoals ze daar nu al deels gevestigd zijn. Ook culturele functies verdienen een plek in het straatbeeld. Geen duidelijk profiel betekent geen duidelijk perspectief dat bijdraagt aan de Groningse economie in verbinding met de nabijgelegen binnenstad. In lijn met de huidige aanpak van de Gelkingestraat en

¹⁵ Groningse Praktijken, p. 37.

Oosterstraat moet het uitrollen van een duidelijk stadskwartier voor dit gebied bijdragen aan een wenselijk en krachtig economisch profiel.¹⁶ Dat moet het lokaal ondernemerschap stimuleren en zorgen voor een aanbod dat samenhangt met dat in de binnenstad. Met een plint- en vastgoedstrategie kan dit verder kracht bij worden gezet. Tenslotte kan het publiek ontwikkelbedrijf een rol spelen in het aankopen van strategisch vastgoed als dit gewenst is voor de ontwikkeling van het gebied.

- In de Nieuwe Ebbingestraat is veel bezorghoreca gevestigd. Deze voegen niks toe aan de beleving van het gebied en worden gehegeld door buurtbewoners. Er is echter minder sprake van verblijfshoreca en weinig ruimte voor terrassen. In een stadskwartier en plint en vastgoed-strategie verdient de al dan niet wenselijkheid van bezorghoreca aandacht. Bezorghoreca kan bijvoorbeeld beter verspreid worden over verschillende gebieden in de stad – onder andere in nieuw te ontwikkelen wijken en in wijkwinkelcentra. Met het aanpassen van het omgevingsplan kunnen deze functies meer of minder ruimte krijgen, terwijl door middel van de herinrichting van de openbare ruimte meer plek voor terrassen kan worden gecreëerd.
- Er is een oververtegenwoordiging aan kapperszaken, massagesalons, telefoonwinkels en andere bedrijven in de maatschappelijke dienstverleningssector. Deze verzameling van zaken draagt economisch beperkt bij aan de gewenste verblijfskwaliteit en het profiel van de Nieuwe Ebbingestraat. Ook zijn de vermoedens op ondermijning bij dergelijke zaken groot. Dit maakt de aanwezigheid van deze centralisatie aan functies problematisch. In 2019 is specifiek in deze straat een grote controleactie gehouden door de politie op verdenking van witwas-activiteiten in de bedrijven. Tops en van der Torre hebben in hun rapport *Groningse Praktijken* daarom ook specifiek aandacht voor deze straat.¹⁷ Naast bestuurlijke controles zoals die volgens beleid uitgevoerd worden¹⁸, kunnen maatregelen aan de voorkant ingezet worden om ondermijning te voorkomen. Zo kan in de Nieuwe Ebbingestraat de mogelijkheid om je te vestigen met een kapperszaak of massagesalon planologisch beperkt worden in het omgevingsplan om zo ruimte te maken voor bijvoorbeeld horeca en andere retail. Het inzetten van exploitatievergunningen voor verschillende branches kunnen in dit gebied bijdragen aan het weren van zaken waarbij sprake is van ondermijning.

Koppelkansen

In het gebied van de Nieuwe Ebbingestraat, de Kop van de Korreweg en het Boterdiep zijn verschillende ruimtelijke ingrepen gaande of aangekondigd voor de toekomst. Daarnaast zijn er gebiedsontwikkelingen en ingrepen verderop die impact hebben op deze verbindingsstraten. Al deze ingrepen bieden in de vorm van koppelkansen mogelijkheden om de straten integraler aan te pakken en tegelijkertijd beschikbare budgetten betere te benutten.

- De Nieuwe Ebbingestraat, de Kop van de Korreweg en het Boterdiep vormen directe verbindingsstraten van de binnenstad naar de noordelijke wijkvernieuwingswijken: Paddepoel, Selwerd, de Indische Buurt en de Hoogte. In die wijken zijn belangrijke

¹⁶

¹⁷ Groningse Praktijken, p. 34.

¹⁸ Uitvoeringsplan ondermijning

OV-knooppunten als het Noorderstation en de toegang tot de noordelijke ring gelegen. De verbindingsstraten zijn daarmee gelegen op een as door de stad die belangrijke ontwikkelingen markeert. Ruimtelijke ingrepen in die wijken hebben een weerslag op deze straten. De verbindingen spelen dus een belangrijke rol in het bereikbaar en leefbaar houden van de wijken in de stad.

- De Oude Ebbingestraat wordt in de nabije toekomst aangepakt als onderdeel van het uitvoeringsprogramma binnenstad, de werkzaamheden daarvoor zijn inmiddels van start gegaan.¹⁹ De Oude Ebbingestraat loopt over de Diepenring direct over in de Nieuwe Ebbingestraat en is daarom niet los van deze straat te bekijken.
- De oplevering van Dudok aan het Diep markeert een belangrijke mijlpaal in de transformatie van de oostelijke Diepenring. Het is gelegen aan het zuidelijke uiteinde van het Boterdiep en de Nieuwe Ebbingestraat en is daarmee al een koppelkans aan sich. De al aangekondigde autoknip op de Turfsingel ter hoogte daarvan is aanstaande en biedt een koppelkans voor herinrichting van de verbindingsstraten.²⁰ De komende jaren wordt een aanpak voor andere delen van de Diepenring uitgewerkt die goed gekoppeld kunnen worden aan de aanpak van deze verbindingsstraten.²¹
- De aanstaande herinrichting van het gebied van de kruising tussen de Kop van de Korrewegwijk, Nieuwe Ebbingestraat, Rodeweg hebben mede als doel om de verkeersveiligheid, beleving en toegankelijkheid van het openbaar vervoer te verbeteren zoals in het Uitvoeringsprogramma Doorwaadbare Stad benoemd.²² Evenals de herinrichting van de Korreweg als fietsstraat waarover de raad dit jaar al heeft besloten.²³ Een mogelijke transformatie van de Nieuwe Ebbingestraat wordt benoemd in het Uitvoeringsprogramma de Doorwaadbare Stad, maar heeft daarin een lagere prioriteit.²⁴
- De gemeente werkt samen met het UMCG aan de verdere ontwikkeling van de Healthy Ageing Campus. Deze bevindt zich deels naast het Boterdiep en staat daarmee in verbinding. De ruimtelijke ontwikkeling van het gebied en de verandering in mobiliteitsstromen bieden een koppelkans voor de aanpak van het Boterdiep.

¹⁹ <https://ruimtevoorjou.groningen.nl/projecten/oude-ebbingestraat#:~:text=Sinds%20de%20zomer%20van%202022,in%20het%20gebied%20te%20vergroten.>

²⁰ Doorwaadbare stad, p. 25.

²¹ <https://gemeenteraad.groningen.nl/Documenten/Initiatiefvoorstel-Van-verdeelring-tot-verblijfsruimte-Een-nieuwe-visie-voor-de-diepenring.pdf>

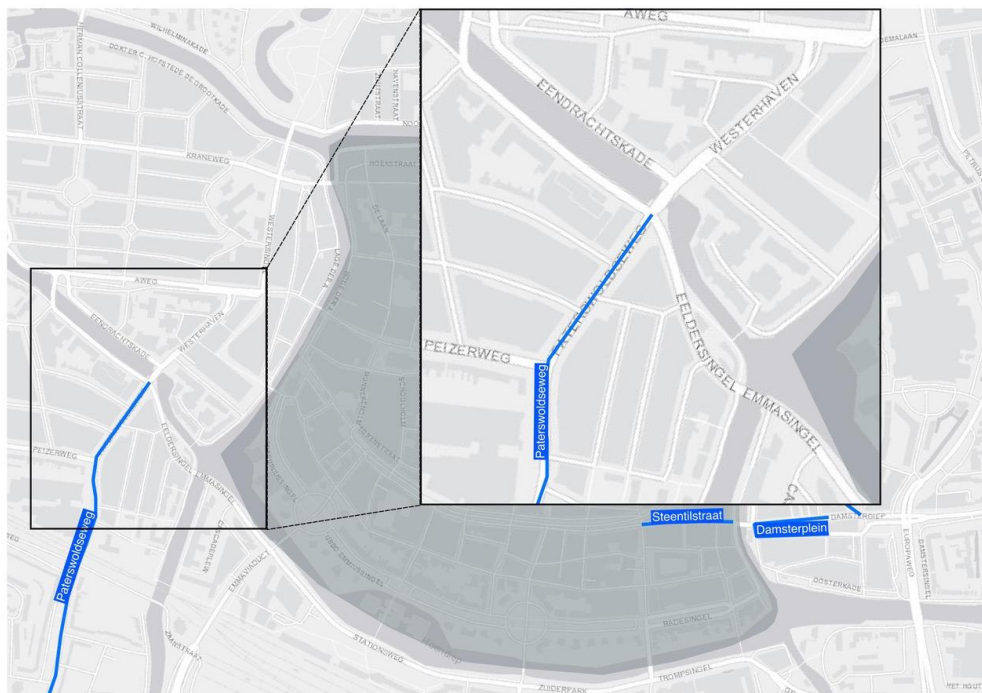
²² Doorwaadbare stad, p. 26.

²³ <https://gemeente.groningen.nl/fietsstraat-korreweg>

²⁴ Doorwaadbare stad, p. 34.

Kop van de Paterswoldseweg

De kop van de Paterswoldseweg verbindt wijken in Groningen zowel van noord naar zuid als van west naar oost. Het is gelegen net aan de zuidkant buiten de binnenstad en heeft een centrale functie voor de Zeeheldenbuurt, Badstratenbuurt en de nabijgelegen Grunobuurt. Het ligt op de belangrijke stadsas die de binnenstad verbindt met de gebiedsontwikkelingen op de Westflank, met name de Suikerzijde en is daarmee belangrijk voor de bereikbaarheid en leefbaarheid van een groter geheel van de stad. Aan en rondom de kop van de Paterswoldseweg zijn veel ruimtelijke en economische ontwikkelingen die een aanpak van deze verbindingstraat een sleutelrol geven, zoals Campus Niemeyer, knippen voor autoverkeer en nieuwe fietsverbindingen.

Problematiek, uitdagingen en oplossingen

Openbare ruimte, groen en mobiliteit

- De kop van de Paterswoldseweg heeft weinig verblijfskwaliteit. Het is qua functies en mobiliteitsstromen de centrale straat in de Zeeheldenbuurt alsook voor de Badstratenbuurt en dus is het een plek waar veel mensen komen. De openbare ruimte is echter minimaal ingericht op verblijf, beleving en ontmoeting. Met een herinrichting gebaseerd op de Ontwerpleidraad Leefkwaliteit Openbare Ruimte kan dit verbeteren.
- Een aantal delen van de kop van de Paterswoldseweg scoort slecht op hittestress, maar op punten wordt dit doorbroken, bijvoorbeeld vlak voor de

spoorwegonderdoorgang.²⁵ Wateroverlast is een groter probleem, dat kenmerkt vooral het gebied tussen de Eendrachtsskade en de Peizerweg.²⁶ De hiervoor genoemde herinrichting kan dus niet alleen helpen om de straten meer in te richten op ontmoeting, maar ook om ze klimaatadaptiever te maken.

- De kop van de Paterswoldseweg is voor verkeer een druk gebied. Verkeersstromen lopen tussen de binnenstad/noorden van de stad en de zuidelijke wijken. Daarnaast is deze verbindingsstraat gelegen op een as tussen de binnenstad en nieuwe gebiedsontwikkelingen op de westflank, met name de Suikerzijde waar het een belangrijke (fiets)verbinding mee vormt. Een deel van de Suikerzijderoute is recent in gebruik genomen.²⁷ Aan de Stationsweg in een knip voorzien die waarschijnlijk minder autoverkeer betekent, net als een voorziene knip in het autoverkeer bij de spoorwegovergang op de Peizerweg.²⁸ Aan de kop van de Paterswoldseweg wordt Campus Niemeyer ontwikkeld. Dit alles heeft een effect op het functioneren van de kop van de Paterswoldseweg in het bereikbaar en leefbaar houden van de stad. Deze maken het urgent om de plek van de Paterswoldseweg in het mobiliteitssysteem van de stad onder de loep te nemen en anders in te richten.

Bebouwing, bouwen en wonen

- De kop van de Paterswoldseweg is typisch een straat die gekenmerkt wordt door bestaande bebouwing die op plekken te wensen overlaat door gebrekkig onderhoud. Naast de Niemeyer-locatie is er weinig sprake van lege vlekken met ontwikkelruimte. Dit maakt het lastig om actief te sturen op de ruimtelijke uitstraling van de bebouwing, terwijl dit wel gewenst is. Waar op plekken verloedering van panden voorkomt kan dit niet alleen net als bij de Nieuwe Ebbingestraat een aantrekkingskracht hebben op strafbare feiten, maar zorgt ook voor een minder prettige openbare ruimte. Ook hier kan een actieve aanpak op onderhoud en handhaving daarop in de vorm van het benutten van de excessenregeling voor welstand vruchten afwerpen. Met een subsidieregeling voor aanpak van plinten kan juist ondersteuning geboden worden.
- Ondanks de centrale plek van de kop van de Paterswoldseweg als verbindingsstraat is er sprake van veel gesloten plinten. Eerder aanwezig economische functies zijn vertrokken, woningen zijn omgebouwd of staan deels leeg.

Economische functies

- De kop van de Paterswoldseweg heeft een onduidelijk economisch profiel. De verbindingsstraat kenmerkt zich als centrale straat door een gemengd gebied. Er zijn verschillende horeca-, retail- en dienstverleningszaken gevestigd, maar zonder een lijn

²⁵

<https://groningen.maps.arcgis.com/apps/StorytellingSwipe/index.html?appid=f94aefcff89d4ea4b74d8c7c1732cd95#>

²⁶

<https://groningen.maps.arcgis.com/apps/StorytellingSwipe/index.html?appid=b972ee07e6cd4ae88e1ef20150fac21d>

²⁷ <https://desuikerzijde.nl/nieuws/bericht-uit-de-suikerzijde-5>

²⁸ Doorwaadbare Stad, p. 8-9.

in welke zaken het zijn en wat het aanbod hier is en moet zijn voor de buurt en ten opzichte van de binnenstad en het toekomstige spoorkwartier. De plint wordt vaak gekenmerkt door woningen, terwijl er wel kansen zijn om hier juist economische functies te vestigen. In de afgelopen jaren zijn verschillende panden waar voorheen bijvoorbeeld kroegen gevestigd waren omgezet naar wonen. De afwezigheid van een economisch profiel voor de straat betekent geen duidelijk perspectief dat bijdraagt aan de Groningse economie in verbinding met de nabijgelegen binnenstad. Het sluiten van horeca- en retailzaken ten faveure van wonen zet de mix in dit gemengde gebied onder druk. Ook culturele functies verdienen een plek in het straatbeeld. In lijn met de huidige aanpak van de Gelkingestraat en Oosterstraat kan het werken met een stadskwartier of sfeergebied voor dit gebied bijdragen aan een wenselijk en krachtig economisch profiel.²⁹ Dat moet het lokaal ondernemerschap stimuleren en zorgen voor een aanbod dat samenhangt met dat in de binnenstad. Met een plint- en vastgoedstrategie kan dit verder kracht bij worden gezet. Het publiek ontwikkelbedrijf kan een rol spelen in het aanwinnen van strategisch vastgoed als dit gewenst is voor de ontwikkeling van het gebied. Tenslotte is vooral voor dit gebied ook van belang om het omgevingsplan zo aan te passen dat lokale kroegen en retailzaken niet zomaar omgezet kunnen worden naar woningen die vaak meer geld opleveren. Deze functies zijn belangrijk voor de buurten eromheen. Al deze instrumenten kunnen juist hier goed ingezet worden in combinatie met het opnieuw beschouwen van het gebied in het licht van de komst van Niemeyer. Dit kan als katalysator werken voor nieuwe buurtfuncties en start ups, mits goed gestuurd.

Koppelkansen

In het gebied van de Kop van de Paterswoldseweg zijn verschillende ruimtelijke ingrepen gaande of aangekondigd voor de toekomst. Daarnaast zijn er gebiedsontwikkelingen en ingrepen verderop die impact hebben op deze verbindingsstraten. Al deze ingrepen bieden in de vorm van koppelkansen mogelijkheden om de straten integraler aan te pakken en tegelijkertijd beschikbare budgetten betere te benutten.

- De kop van de Paterswoldseweg vormt een directe verbindingsstraat van de binnenstad naar enerzijds de zuidelijke wijken, maar zeker ook naar de westkant van de stad. Het is gelegen op een as naar de westflank en speelt voornamelijk een belangrijke rol in de verbinding van de binnenstad en andere wijken naar nieuw stadsdeel de Suikerzijde. De ingrepen in de nieuwe ontwikkelgebieden hebben een bredere weerslag op deze stadsas en op de kop van de Korreweg als verbindingsstraat. Daarmee speelt het een rol in het leefbaar en bereikbaar houden van de stad als geheel.
- De voorziene knip in de Stationsweg zorgt naar verwachting voor minder autoverkeer over de kop van de Paterswoldseweg. Ditzelfde geldt voor de voorziene knip bij de spoorwegovergang van de Peizerweg.³⁰ De kop van de Paterwoldseweg is voor de

²⁹

³⁰ Doorwaadbare stad, p. 8 en 9

langere termijn ook in beeld als een straat om af te waarderen naar 30 km/h. Voor de naastgelegen Peizerweg geldt dat deze recent is heringericht.³¹

- Campus Niemeyer wordt ontwikkeld aan de kop van de Paterswoldseweg. Een grote transformatie naar meer arbeidsplaatsen en horeca en de voorziene nieuwbouw van een hotel, plus het realiseren van een deel een nieuwe fietsverbinding naar de Suikerzijde. Dit heeft niet alleen invloed op de mobiliteit, maar kan ook een positief effect hebben op de gewenste functies op de kop van de Paterswoldseweg. De gebiedsontwikkeling biedt kansen om breder naar het gebied te kijken en draagt bij aan de noodzaak voor een aanpak van de kop van de Paterswoldseweg.
- Het stationsgebied wordt op steenworpafstand zowel aan de noord- als aan de zuidkant ontwikkeld tot een nieuw deel bij de binnenstad met ruimte voor verblijf en economische functies.³² De kop van de Paterswoldseweg sluit na het viaduct direct aan op een belangrijke route van station naar het Stadspark. De Parkweg wordt daarop aansluitend binnenkort heringericht.
- Aan de Westershaven wordt een nieuwe gemeentelijke fietsstalling gerealiseerd die verschillende fietsrouters moet verbinden. De kop van de Paterswoldseweg takt hierop aan.

Damsterplein, Steentilstraat en Nieuweweg

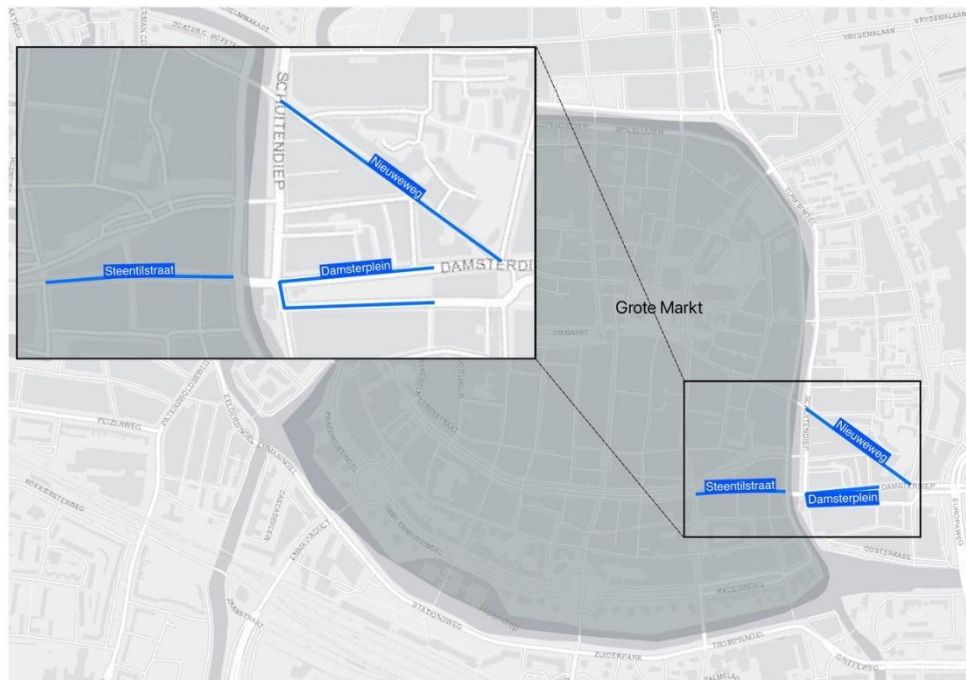
Het Damsterplein is een centraal punt aan de oostkant van de binnenstad. Het is dé toegangspoort vanaf de oostelijke wijken en ligt op de stadsas naar grote nieuwe gebiedsontwikkelingen als Stadshavens en Meerstad. Het speelt daarmee een belangrijke rol in de bereikbaarheid van de stad. Ondanks dat de centrale plek het aantrekkelijk maakt voor een verscheidenheid aan economische functies en voor verblijf, zijn er ingrepen in de openbare ruimte en de functies mogelijk om het centrumgevoel te versterken. Het Damsterplein is niet lost te zien van de Steentilstraat die direct in het verlengde ligt.

De Nieuweweg heeft deze centrumfunctie niet specifiek, maar wordt als parallelweg op het Damsterplein door sluipverkeer gebruikt. De straat wordt in dit initiatiefvoorstel specifiek meegenomen vanwege de op plekken gebrekkige staat van de bebouwing, vermoedens van criminaliteit, maar tegelijkertijd de potentie van de straat. Het gebied kent een rijke historie, zo lag het al binnen de middeleeuwse stadsmuren. Vandaag de dag is die ooit zo prominente

³¹ Doorwaadbare stad, p. 11.

³² <https://gemeente.groningen.nl/stationsgebied>

plek niet terug te zien en leent het zich bij uitstek voor een aanpak om kansen zo kwaliteit terug te brengen.

Problematiek, uitdagingen en oplossingen

Openbare ruimte, groen en mobiliteit

- Het Damsterplein, de Steentilstraat en de Nieuweweg hebben weinig verblijfskwaliteit. Onlangs is dit bij het Schuitendiep wel toegevoegd. Voor de Steentilstraat en het Damsterplein als centrale straten in de buurt is dit echter ook wenselijk. Zeker het Damsterplein kan zo'n centrale functie aan de oostkant van de binnenstad goed vervullen, er is potentie. Ook het bieden van ruimte voor terrassen – zoals tijdelijke terrassen in de coronaperiode al hebben laten zien – kunnen het gebied extra tot leven brengen. De openbare ruimte is nu echter niet optimaal gericht op ontmoeting. Ingrijpen met een herinrichting op grond van Ontwerpleidraad Leefkwaliteit Openbare Ruimte kan dit verbeteren. Geluiden onder ondernemers in de Steentilstraat zijn positief ten opzichte van zo'n herinrichting.
- De grootste delen van de straten scoren slecht als het gaat om hittestress. Het Damsterplein staat hier als relatief versteend geheel bekend om. Ook de Steentilstraat kent weinig groen en wordt daarom door hittestress gekenmerkt.³³ Op wateroverlast scoort een zuidelijk gedeelte van het Damsterplein slecht.³⁴ Een

33

<https://groningen.maps.arcgis.com/apps/StorytellingSwipe/index.html?appid=f94aefcff89d4ea4b74d8c7c1732cd95#>

34

<https://groningen.maps.arcgis.com/apps/StorytellingSwipe/index.html?appid=b972ee07e6cd4ae88e1ef20150fac21d>

herinrichting kan dus niet alleen helpen om de straten meer in te richten op ontmoeting, maar ook om ze klimaatadaptiever te maken. De plannen om het plein te vergroenen gaan daarom al richting uitvoering, voor de Steentilstraat geldt dit nog niet.³⁵

- Zowel het Damsterplein als de Steentilstraat worden als gebieden met gemengde functies gekenmerkt door veel verkeersdrukte van voetgangers en fietsers. Opvallend is hier dat de openbare ruimte te kampen heeft met een wirwar aan geparkeerde fietsen. Een herinrichting met duidelijkere fietsvakken kan hier een oplossing voor bieden.
- Het Damsterplein heeft een aantal kruisingen en oversteken waar geregeld confrontaties tussen autoverkeer en fietsers/voetgangers plaatsvinden. Dat geldt met name voor de driesplitsing Damsterplein-Oostersingel-Nieuweweg. Daarnaast wordt hard gereden aan de noordkant van het Damsterplein. De Nieuweweg wordt veelvuldig door sluipverkeer gebruikt. Aandachtspunten waar met een herinrichting een oplossing voor kan komen.
- Het Damsterplein en de Steentilstraat vormen beide directe verbindingsstraten van de binnenstad naar de oostkant van de stad en daarmee direct naar de grote gebiedsontwikkelingen daar: Stadshavens, Scandinavische havens en Meerstad. Ze zijn gelegen op een belangrijke as van de binnenstad naar deze oostkant van de stad. De oostelijke toegang van deze nieuwe wijken tot de binnenstad is bij het Damsterplein. De ontwikkelingen aan de oostkant van de stad vragen om een profiel van deze straten dat goed binnen het gehele mobiliteitsnetwerk van de stad past om de leefbaarheid en bereikbaarheid binnen de stad te garanderen.

Bebouwing, bouwen en wonen

- De bebouwing aan voornamelijk het Damsterdiep en de Nieuweweg en de Steentilstraat kennen op plekken een gebrekkige staat van de bebouwing door slecht onderhoud en gebrekkige ruimtelijke kwaliteit afstraalt op de omgeving. Deze gebrekkige uitstraling op de openbare ruimte door verloedering heeft volgens Tops en Van der Torre in hun rapport *Groningse praktijken broken window theory* een aantrekkingskracht op strafbare feiten.³⁶ Onderhoud en handhaving daarop zijn het devies. Daarnaast kan een actieve aanpak in de vorm van het gebruik van de excessenregeling voor welstand ook hier zoden aan de dijk zetten om de staat van huidige panden te verbeteren. Handhaving op welstandsexcessen dus. Met een subsidieregeling voor aanpak van plinten kan juist ondersteuning geboden worden.
- Specifiek voor het Damsterplein is aanwezigheid van deels gesloten plinten.

Economische functies en veiligheid

- Voor de Steentilstraat en het Damsterplein geldt dat ze een onduidelijk economisch profiel hebben. Dit ondanks de grote aanwezigheid van verschillende, fijne zaken met veel potentie. De Steentilstraat is zeker in trek. Er zit echter geen lijn in welke zaken er

³⁵ <https://ruimtevoorjou.groningen.nl/jouw-damsterplein>

³⁶ Groningse Praktijken, p. 37.

gevestigd zijn, het loopt door elkaar heen. Ook verdienen culturele functies een plek in het straatbeeld. Geen duidelijk profiel betekent geen duidelijk perspectief dat bijdraagt aan de Groningse economie in verbinding met de nabijgelegen binnenstad, met name de Geltingestraat en Oosterstraat, waar de Steentilstraat mee kruist. In lijn met de huidige van die laatstgenoemde twee straten kan het uitrollen van een duidelijke profilering voor dit gebied bijdragen aan een wenselijk en krachtig economisch profiel.³⁷ Dat moet het lokaal ondernemerschap stimuleren en zorgen voor een aanbod dat samenhangt met dat in de binnenstad. Met een plint- en vastgoedstrategie kan dit verder kracht bij worden gezet. Tenslotte kan het publiek ontwikkelbedrijf een rol spelen in het aanwinnen van strategisch vastgoed als dit gewenst is voor de ontwikkeling van het gebied.

- Dit is in deze straten temeer van belang vanwege de grote aanwezigheid van voor ondermijning kwetsbare branches en vermoedens van ondermijning door de politie, bijvoorbeeld in de dienstverleningssector. Net als bij de Nieuwe Ebbingestraat kunnen maatregelen aan de voorkant ingezet worden om ondermijning te voorkomen. Zo kunnen mogelijkheden tot vestiging in bepaalde branches planologisch beperkt worden in het omgevingsplan om zo ruimte te maken voor bijvoorbeeld horeca en andere retail. Het inzetten van exploitatievergunningen voor verschillende branches kunnen in dit gebied bijdragen aan het weren van zaken waarbij sprake is van ondermijning.
- Voor de Nieuweweg geldt specifiek dat het een achtergelegen straat is parallel aan het Damsterdiep waar een wat ongunstige sfeer hangt. Hier zijn de vermoedens op criminaliteit – waaronder ondermijning – vanuit de politie specifiek aanwezig, de doorgaande route maakt het temeer gemakkelijk om hier met de auto als sluiproute doorheen te rijden. Naast een aanpak aan de voorkant met exploitatievergunningen, kan een andere inrichting van de straat er ook bij helpen om de straat minder aantrekkelijk te maken voor criminele gedragingen. Bijvoorbeeld door middel van een (tijdelijke) knip voor autoverkeer en het opknappen van de openbare ruimte. Het toevoegen van meer solide economische functies kan hier een goede start krijgen door relatief lagere huren.

Koppelkansen

In het gebied van het Damsterplein, de Steentilstraat en de Nieuweweg zijn verschillende ruimtelijke ingrepen gaande of aangekondigd voor de toekomst. Daarnaast zijn er gebiedsontwikkelingen en ingrepen verderop die impact hebben op deze verbindingsstraten. Al deze ingrepen bieden in de vorm van koppelkansen mogelijkheden om de straten integraler aan te pakken en tegelijkertijd beschikbare budgetten beter te benutten.

- Het Damsterplein en de Steentilstraat vormt een directe verbindingsstraat van de binnenstad naar de oostelijke wijken. Het is gelegen op een as naar de oostkant van de stad en speelt voornamelijk een belangrijke rol in de verbinding van de binnenstad en andere wijken naar het nieuwe stadsdeel Stadshavens, Scandinavische havens en Meerstad. De ingrepen in de nieuwe ontwikkelgebieden hebben een bredere

weerslag op deze stadsas. Daarmee speelt het een belangrijke rol in het mobiliteitssysteem: het leefbaar en bereikbaar houden van de stad in het geheel.

- Het Damsterplein wordt in de nabije toekomst vergroend. Dit biedt een goede aanleiding om breder te kijken naar de openbare ruimte, mobiliteit, vastgoed en economisch profiel.³⁸
- Aan het begin van de Steentilstraat worden de Gelkingestraat en voornamelijk Oosterstraat aangepakt.
- De al aangekondigde autoknip op de Turfsingel ter hoogte van Dudok aan het Diep is aanstaande en biedt een koppelkans voor herinrichting van het Damsterplein.³⁹ De knip is namelijk niet los te zien van de gehele werking van de Diepenring, kortom een knip heeft ook effect op mobiliteit op het Damsterplein. De komende jaren wordt een aanpak voor andere delen van de Diepenring uitgewerkt die goed gekoppeld kunnen worden aan de aanpak van deze verbindingsstraten.⁴⁰
- De gemeente werkt samen met het UMCG aan de verdere ontwikkeling van de Healthy Ageing Campus. Deze takt middels de Oostersingel direct aan op het Damsterplein. De ruimtelijke ontwikkeling van het gebied en de verandering in mobiliteitsstromen bieden een koppelkans voor de aanpak van het Damsterdiep.

³⁸ <https://ruimtevoorjou.groningen.nl/jouw-damsterplein>

³⁹ Doorwaadbare stad, p. 25.

⁴⁰ <https://gemeenteraad.groningen.nl/Documenten/Initiatiefvoorstel-Van-verdeelring-tot-verblijfsruimte-Een-nieuwe-visie-voor-de-diepenring.pdf>

Dictum

De gemeenteraad van Groningen besluit:

1. De ambitie uit te spreken verbindingsstraten tussen wijken en binnenstad vanwege hun bijzondere relevantie als harten van de wijken en vitale verbindingen tussen de wijken en de binnenstad te koesteren en te versterken;
2. Binnen het vervolg op het Uitvoeringsprogramma Binnenstad met een aanpak voor de verbindingsstraten De Nieuwe Ebbingestraat-Boterdiep-Kop van de Korreweg, Kop van de Paterswoldseweg en Steentilstraat-Damsterplein-Nieuweweg en het college te verzoeken om halverwege de volgende raadsperiode op basis van de overwegingen in dit initiatiefvoorstel een analyse van sterktes, zwaktes, kansen en uitdagingen daaropvolgende toekomstscenario's voor straatprofielen in combinatie met instrumentarium uit te werken als basis voor deze integrale aanpak van de straten waarin in ieder geval de in dit initiatiefvoorstel aangehaalde aspecten terugkomen:
 - a. Openbare ruimte, groen en mobiliteit;
 - b. Bebouwing, bouwen, wonen;
 - c. Economie en veiligheid;

maar zich daartoe niet te beperken en ook naar andere knelpunten en kansen te kijken, bijvoorbeeld voortkomend uit ander gemeentelijk beleid.

3. Het college te verzoeken om bij de uitwerking van de toekomstscenario's in de vorm van straatprofielen zowel ruimtelijk als financieel zoveel mogelijk aan te hechten op ontwikkelingen en al aangekondigde gemeentelijke ingrepen zoals in dit initiatiefvoorstel als koppelkansen aangegeven en daarbij niet uitsluitend, maar in ieder geval de volgende instrumenten op basis van de overwegingen in dit initiatiefvoorstel te betrekken:
 - a. Herinrichting openbare ruimte – op basis van de Leidraad Nieuwe Ruimte, mede als katalysator voor private investeringen in vastgoed;
 - b. Stadskwartier/plint- en vastgoedstrategie/sfeergebied – als koppeling van Nieuwe Ruimte en openbare ruimte aan vastgoed en functies daarvan en stimulering van lokaal ondernemerschap;
 - c. Juridisch-planologisch kader van het omgevingsplan en omgevingsvergunningen voor buitenplanse omgevingsplanactiviteiten – om tot een passende functiemix te komen en ongewenste functies/functies in overschot te beperken;
 - d. Publiek ontwikkelbedrijf – om waar nodig ingrepen in vastgoedverhoudingen te kunnen plegen
 - e. Stimuleren van winkelcoöperaties en andere samenwerkingen tussen lokale ondernemers gericht op aantrekken van vastgoed;
 - f. Leegstandsverordening en inzet van de Leegstandswet;
 - g. Gebiedsgericht aanschrijven van pandeigenaren bij welstandexcessen op basis van een excessenregeling (repressieve welstandstoets);
 - h. Subsidieregeling voor het opknappen van plinten;
 - i. Exploitatievergunningen zo breed mogelijk inzetten om criminogene branches te weren;

4. Bij het opstellen van de toekomstscenario's uitvoeringskosten in kaart te brengen en de verhouding daarvan tot reeds beschikbare budgetten voor de betreffende straten en hierover tevens gebruikers in het gebied te betrekken, met name ondernemers, vastgoedeigenaren en bewonersverenigingen;
5. Het college te verzoeken om de belangrijkste stadsassen tussen de binnenstad en de grote gebiedsontwikkelingen in het noorden, westen en oosten van de stad:
 - a. in de nieuwe omgevingsvisie te verankeren;
 - b. de gebieden gelegen op de stadsas van een ruimtelijk perspectief te voorzien, met als recent voorbeeld het Toekomstbeeld Oosterhamrikzone.